საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

თავკომბალა

თავკომბალა (Echinops)

თავკომბალა (Echinops), მცენარეთა გვარი რთულყვავილოვანთა ოჯახისა. მრავალწლოვანი ბალახია. აქვს ერთი ან რამდენიმე დატოტვილი ღერო, ფრთისებრ დაყოფილი ეკლიანი ფოთლები. მილისებრი, ცისფერი ყვავილები (მარტოულყვავილიანი კალათები) შეკრებილია დიდ სფეროსებრ თავაკებად. გვარი აერთიანებს 120-ზე მეტ სახეობას, რ-ებიც გავრცელებულია ევრაზიასა და ტროპ. აფრიკაში.

საქართველოში იზრდება 9 სახეობა. მათგან E. sphaerocephalus სამკურნალო, თაფლოვანი და ზეთოვანი მცენარეა. იზრდება მთის შუა სარტყლის ბუჩქნარებსა და მშრალ ფერდობებზე. ნაყოფი შეიცავს ქილონილის ჯგუფის ალკალოიდებს, ძირითადად – ექინოფსინს. მედიცინაში ექინოფსინის ნიტრატს კუნთების ატროფიის და პერიფერიული დამბლის დროს იყენებენ. იგი აღაგზნებს ცენტრ. ნერვულ სისტემას.

ლ. ერისთავი